

Ta về ta tắm ao ta. Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn. Anh (chị) nghĩ như thế nào về câu hát dân gian

Author : hanoi

Ta về ta tắm ao ta. Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn. Anh (chị) nghĩ như thế nào về câu hát dân gian

Hướng dẫn

1. Mở bài

Giới thiệu câu ca dao: Ta về ta tắm ao ta dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.

2. Thân bài

a. Câu tục ngữ Ta về ta tắm ao ta dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn có ý nghĩa như thế nào?

. Con người ai cũng có gia đình xã hội, quê hương nên phải biết trân trọng môi trường sống của mình.

b. Câu tục ngữ trên có mặt đúng? Vì sao?

. Vì nó thể hiện một tinh thần tự lực, tự cường.
. Tuy nhiên câu tục ngữ trên cũng có mặt hạn chế nên có người cho đây là quan niệm thiên cận, hẹp hòi.

c. Vậy chúng ta phải nhận thức vấn đề này như thế nào cho đúng, cho phù hợp?

. Phải tôn trọng, sử dụng cái của ta với thái độ “khơi trong gạn đục”.

3. Kết bài

. Đánh giá chung: ta về ta tắm ao ta.

Bài làm tham khảo Là một người sống trong thời hiện đại, anh (chị) nghĩ như thế nào về câu hát dân gian xưa:

Ta về ta tắm ao ta

Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.

Hình ảnh quê hương là hình ảnh thân thương gắn bó đối với mỗi người dân Việt. Ngay từ thuở bé thơ, mỗi người đã có những kỉ niệm về cây khế treo hái mỗi ngày, về những con diều nhỏ bay trên không trung... Khi lớn lên, dù đi đâu ở đâu, ta cũng tha thiết muốn trở về. Vì thế tục ngữ có câu:

“Ta về ta tắm ao ta,

Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn”.

Tuy nhiên có người cho đây là quan niệm thiển cận, hẹp hòi, đặc biệt là đối với thời kì hội nhập như hiện nay. Chúng ta thử tìm hiểu.

Câu tục ngữ có ý nghĩa như thế nào?

Câu tục ngữ đã dùng hình ảnh gần gũi, dễ hiểu như lời nói hằng ngày của người nông dân: Hãy về tắm ao nhà mình dù nước có trong hay đục vẫn hơn nơi khác. Qua đó, tác giả dân gian muốn khuyên mọi người: Con người ai cũng có gia đình, xã hội, quê hương nên phải biết trân trọng môi trường sống của mình, dùng những cái vốn có của mình hơn là đi nhờ vả, sử dụng của người khác. Đây là một lời khuyên sâu sắc về tinh thần độc lập tự chủ, biết yêu quý những cái của mình, do mình làm chủ mà không phụ thuộc vào người khác...

Câu tục ngữ trên có mặt đúng. Vì sao?

Vì nó thể hiện một tinh thần tự lực, tự cường: “ao ta” thuộc quyền sở hữu của ta nên có thể thoải mái, tự do, không e dè như khi phải tắm nhờ ao của người khác. Trong cuộc sống cũng vậy, sử dụng những gì của mình vẫn tự chủ hơn là đi mượn, nhờ vả của người khác... Sử dụng của người khác trong khi mình cũng có thứ đó là hành động thiếu tôn trọng xã hội, coi thường chính bản thân mình. Đối với những người con xa quê hương, xa Tổ quốc, nội dung câu tục ngữ trên càng có ý nghĩa sâu sắc. Sống trên đất khách quê người, họ có thể có cuộc sống vật chất khá hơn trên quê hương mình, nhưng nước người vẫn là “ao” của người khác. Làm sao họ có thể thích ứng hoàn toàn với phong tục tập quán, với cách sống, cách sinh hoạt của miền đất lạ. Làm sao họ có thể tìm được hồn quê hương dù là trong khoảnh khắc ở những con người xa lạ. “Ta về ta tắm ao ta”, nhiều Việt kiều xa quê hương nhưng tâm hồn luôn hướng về Tổ quốc. Nhiều người đã trở về sống với mảnh đất thương yêu dù còn biết bao khó khăn để tìm nguồn an ủi, sự cảm thông và sự gắn bó máu thịt nơi chôn nhau cắt rốn. Rõ ràng, câu ca dao đã là lời khuyên chân thành, lời chỉ bảo đúng đắn cho mỗi người Việt chúng ta.

Tuy nhiên, câu tục ngữ trên cũng có mặt hạn chế nên có người cho đây là quan niệm thiển cận, hẹp hòi, đặc biệt là đối với thời kì hội nhập như hiện nay. Vì sao? Vì quan niệm “dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn” chưa thỏa đáng. Nếu “ao nhà” ta đục, xã hội ta trì trệ, lạc hậu thì làm sao có thể “vẫn hơn” được. Không lẽ ta cứ an phận tắm nước ao đục, cứ an phận sống trong xã hội nghèo nàn, lạc hậu mãi hay sao? Ta không nên bảo thủ, không nên bằng lòng với cuộc sống nghèo nàn, lạc hậu, càng không nên có tâm lí tự cao mù quáng cho rằng cái gì của mình cũng nhất, cái gì của ta thì hơn tất cả mọi người. Hơn nữa, vì quá đề cao cái của ta mà bộc lộ tư tưởng an phận, cam chịu, bằng lòng với sự lạc hậu, trì trệ. Thái độ về với ao nhà mà “dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn” là tư tưởng địa phương hẹp hòi, ích kỉ, không thể phù hợp trong cuộc sống hôm nay. Chúng ta phê phán thái độ cam chịu, bằng lòng, phê phán thái độ an

phận với cái ao đục mà câu tục ngữ đã nêu. Lẽ nào ta vẫn giữ lấy cái cảnh con trâu đi trước cái cày theo sau, trong khi xung quanh ta, sản phẩm công nghiệp hoá, hiện đại hoá đã xuất

hiện, đã giải phóng sức lao động của hàng triệu người? Những tập tục lạc hậu, cách làm ăn cũ kĩ, tư tưởng bảo thủ, gia trưởng nam quyền đang cản trở, đang làm xấu đi hình ảnh “ao nhà” của ta. Vậy mà ta vẫn thấy “hơn” hay sao?

Vậy chúng ta phải nhận thức vấn đề này như thế nào cho đúng, cho phù hợp?

Chúng ta không chấp nhận quan niệm an phận “dù trong dù đục” vẫn cứ tắm ao nhà, cũng không có nghĩa là đồng tình với thái độ lẩn tránh, bỏ đi sống ở nơi khác khi quê nhà còn nghèo nàn lạc hậu. Nhận thức đúng đắn nhất hiện nay là phải tôn trọng, sử dụng cái của ta với thái độ “khơi trong gạn đục”. Vậy trong khi yêu quý, trân trọng cái của ta thì cũng cần đổi mới để không ngừng làm cho “ao ta” trong như “ao người”. Hiểu như thế là đúng đắn, là tiến bộ, là tích cực:

“Ta về ta tắm ao ta

Khơi trong, gạn đục ao nhà vẫn hơn”.

Tóm lại, câu tục ngữ trên có sức sống lâu bền trong đời sống bởi nó là lời khuyên xây dựng tinh thần dân tộc, ý chí tự lập, tự cường. Nó có tác dụng xây dựng trong cộng đồng một tinh thần trách nhiệm với quá khứ của dân tộc: phải biết trân trọng, yêu quý, gìn giữ những giá trị văn hoá, tinh thần của cha ông. Nếu biết suy nghĩ để giữ lấy những gì tốt đẹp mà không rơi vào tư tưởng an phận, hẹp hòi thì ta sẽ tìm được nguồn sức mạnh để hoà nhập với khu vực và trên thế giới.

“Quê hương nếu ai không nhớ

Sẽ không lớn nổi thành người”.

Bài làm tham khảo là một người sống trong thời hiện đại, anh (chị) nghĩ như thế nào về câu hát dân gian xưa:

Ta về ta tắm ao ta

Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.

Tinh thần tự chủ, thái độ tự trọng và niềm tin yêu gắn bó với cội nguồn là những yếu tố cần thiết cho mỗi con người trong cuộc sống. Đất nước Việt Nam suốt mấy ngàn năm lịch sử đã phải trải qua bao thăng trầm, thử thách nghiệt ngã mà vẫn tồn tại và phát triển là bởi dân ta có lòng tự hào, tự tôn và tình cảm gắn bó sâu nặng với quê hương xứ sở. Ông bà ta xưa thường khuyên con cháu:

Ta về ta tắm ao ta,

Dù trong dù đục, ao nhà vẫn hơn.

Ý nghĩa của câu tục ngữ trên là đúng hay sai? Chúng ta hãy cùng nhau bàn luận.

Trước đây, nền kinh tế nước ta là một nền kinh tế nông nghiệp lạc hậu. Hình ảnh nông thôn với những mái rạ nghèo, chiếc sân đất nện, mảnh vườn nhỏ và cái ao thả bè, thả muông... rất quen thuộc trong đời thường cũng như trong ca dao, tục ngữ. Cầu ao là nơi người nông dân rửa rau, vo gạo, tắm tấp, giặt giũ... Cầu ao còn là nơi gặp gỡ, trao đổi tâm tình làng xóm và nó đã trở thành người bạn mà

Đêm qua ra đứng bờ ao,
Trông cá cá lặn, trông sao sao mờ...
Giã ơn cái cọc cầu ao,
Đêm đêm khuya sớm có tao có mày...

Cái ao gắn bó với người nông dân đến thế nên nó đã trở thành một trong những biểu tượng của hình ảnh quê hương; giống như mái đình, lũy tre, con đò, cây đa, giếng nước... Ta thử hình dung người nông dân sau một ngày làm việc vất vả trên đồng ruộng, được ngồi trên chiếc cầu ao nhà mình, thong thả múc từng gáo nước dội lên thân thể cho trôi đi bao giọt mồ hôi nhọc nhằn. Cái mát mẻ thấm vào da thịt khiến cho đầu óc thoải mái, thanh thoi. Thế là sung sướng, là thích thú bởi mình được tự do, tự chủ, chẳng phải phiền lụy đến ai, giữ kẽ với ai.

Một tình huống khác: vào tiết nông nhàn, người nông dân thường rời quê đi làm ăn xa. Cuộc sống tha phương ít ngọt bùi mà nhiều cay đắng nên nỗi nhớ nhà, nhớ quê càng day dứt không nguôi. Họ phải chịu đựng tất cả vì miếng cơm manh áo, vì sự mưu sinh. Lăn lóc kiếm sống nhưng lòng chỉ mong đến thời vụ để trở về quê hương, sum họp với gia đình, tiếp tục cái cảnh chồng cày, vợ cấy, con trâu đi bừa tuy cực nhọc mà đầm ấm. Và nhất là được tắm ở cái ao nhà mình, cái ao cho dù chưa rộng, chưa trong như nhiều ao khác đã gặp trên đường đời nhưng nó gần gũi, thân quen, nông sâu đã tường, nên ta thỏa chí vẩy vùng mà không phải e ngại, để phòng bắt trặc.

Nghĩa hiển ngôn của câu tục ngữ: Ta về ta tắm ao ta... có thể hiểu là như vậy nhưng người xưa đâu chỉ dừng ở đó. Họ muốn mượn cái hình thức đơn giản ấy để gửi gắm tình yêu quê hương sâu nặng và một triết lí sống tự do, tự chủ và tự tin vào chính bản thân mình. Tất cả những gì của mình (dù chưa hoàn hảo) cũng đều đáng quý, đáng trân trọng.

Nhà mình dẫu sang, dẫu hèn vẫn mang đến cho mình tâm thế của người làm chủ. Tâm thế ấy tạo nên sự tự do, thoải mái tinh thần mà ở những nơi khác, nhà khác không sao có được. Dù trong, dù đục ao nhà vẫn hơn là vậy.

Ở thời điểm xuất hiện câu tục ngữ này, ý nghĩa trên của nó là đúng là tích cực vì tinh thần tự chủ, tự tin, tự hào là cần thiết và quan trọng đối với mỗi người, mỗi cộng đồng dân tộc trong quá trình tồn tại và phát triển.

Còn ở thời đại ngày nay, liệu câu tục ngữ trên có còn giữ nguyên giá trị?

Có người cho rằng, quan điểm Ta về ta tắm ao ta... là bảo thủ, tiêu cực, là thái độ an phận và tự mãn cần phê phán. Nhận xét như vậy là đã bỏ qua yếu tố khách quan của lịch sử, yếu tố đạo lí và có phần khắt khe.

Hiện nay, khoa học kĩ thuật phát triển mạnh mẽ và sự giao lưu giữa các quốc gia, các dân tộc trên thế giới ngày càng được nâng cao, mở rộng. Để hội nhập với xu thế chung của toàn cầu, chúng ta không thể khư khư giữ mãi quan điểm đóng cửa, tự mãn, tự hào về những gì mình đã có mà phải mở cửa học hỏi cái hay, cái đẹp, cái mới, cái tiến bộ của nhân loại. Trên cơ sở tiếp thu những thành quả khoa học kĩ thuật tiên tiến một cách có chọn lọc, sáng tạo,

phù hợp với bản thân và đất nước, chúng ta sẽ thực hiện được mục đích cao cả là xây dựng một xã hội giàu mạnh và văn minh. Lúc đó, đất nước Việt Nam sẽ tự hào sánh vai với các cường quốc năm châu như ý muốn của Bác Hồ kính yêu.

Học hỏi nước ngoài không có nghĩa là vọng ngoại, sùng ngoại để rồi đánh mất lòng tin và mất ý thức tự lực, tự cường. Bởi mất những yếu tố quan trọng đó, chúng ta sẽ mất tất cả.

Dân tộc và hiện đại là chủ trương đúng đắn và kịp thời của Đảng và Nhà nước trong giai đoạn đổi mới hiện nay. Giữ gìn truyền thống và bản sắc dân tộc vẫn là mục tiêu hàng đầu. Dù hiện đại đến đâu chẳng nữa, ta vẫn là ta, hòa nhập chứ không phải hòa tan, không để bị biến thành cái bóng mờ của người khác. Thực tế ở một số nước cho thấy yếu tố dân tộc và yếu tố hiện đại vẫn có thể song song tồn tại, phát triển.

Câu tục ngữ: Ta về ta tắm ao ta, Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn có mặt tích cực là đã phản ánh cái tâm rất đáng quý của con người Việt Nam: yêu mến, gắn bó, tự hào về quê hương xứ sở, đề cao ý thức tự chủ. Song, trong thời đại mới, chúng ta phải biết vận dụng linh hoạt ý nghĩa của nó để tránh thái độ bảo thủ, tự mãn, hẹp hòi và nâng cao ý thức học hỏi, tiếp thu cái hay, cái mới của nhân loại để xây dựng một đất nước văn minh, tiến bộ mà vẫn mang đậm bản sắc dân tộc độc đáo. Đó là ước nguyện, là mục đích của tất cả chúng ta.

Bài làm tham khảo Là một người sống trong thời hiện đại, anh (chị) nghĩ như thế nào về câu hát dân gian xưa:

Ta về ta tắm ao ta

Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.

Từ ngàn đời xưa, ông cha ta đã đúc kết được bao nhiêu kinh nghiệm trong thực tế cuộc sống xã hội cũng như trong lao động sản xuất. Những kinh nghiệm quý báu đó đã được đưa vào kho tàng ca dao, tục ngữ. Câu ca dao: “Ta về ta tắm ao ta. Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn” đã cho chúng ta một lời khuyên sâu sắc về tinh thần độc lập tự chủ, tâm trạng yêu quý những cái của ta, do ta làm chủ không phụ thuộc vào người khác.

Ta về ta tắm ao ta

Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.

Câu ca dao đã dùng hình ảnh gần gũi, dễ hiểu như lời nói hằng ngày của người nông dân: Hãy về tắm ao nhà mình dù nước có trong hay vẫn đục hơn nơi khác. Qua hình ảnh thơ này tác giả dân gian muốn khuyên mọi người: Con người ai cũng có gia đình, xã hội, môi trường sống của mình; phải biết trân trọng môi trường sống của mình, sử dụng những cái vốn có của mình hơn là đi nhờ vả, sử dụng của người khác. Câu ca dao muốn đề cao ý thức độc lập, không phụ thuộc vào người khác. Những gì thuộc về quyền làm chủ của ta, ta nên quý trọng và sử dụng nó.

Với nội dung trên, câu ca dao vừa có mặt đúng, vừa có mặt còn hạn chế. Trước tiên ta hãy bàn về mặt đúng của vấn đề. “Ao ta” thuộc quyền sở hữu của ta, ta có thể tắm thoải mái, tự do không e dè khi phải tắm nhờ ao của người khác. Trong cuộc sống cũng vậy, sử dụng những gì của mình vẫn thích hơn là đi mượn của người khác. Mặt khác nhà mình có ao thì mình tắm, xã hội mình có sản phẩm thì mình dùng; đi sử dụng của người khác trong khi mình cũng có thể đó là hành động thiếu tôn trọng xã hội mình, coi thường chính bản thân mình. Ấy là chưa kể đến việc làm cho “ao nhà” bẩn đi vì không được sử dụng, tu sửa. Trong hoàn cảnh

mở cửa hiện nay, hàng ngoại ngập tràn, cạnh tranh với hàng nội, Nhà nước cũng đã nêu câu ca dao trên để động viên nhân dân dùng hàng nội. Theo em, đây là một chủ trương đúng đắn, vì ta dùng hàng của ta tức là trân trọng danh dự của chính ta, quý trọng sức lao động của bản thân. Nếu được tiêu thụ nhiều, hàng hóa sẽ được sản xuất nhiều và do đó ngày càng được cải tiến tốt hơn lên. Nhờ đó “ao nhà” ngày càng sạch, nền kinh tế của nước nhà ngày càng phát triển.

Đối với những người con xa quê hương, xa Tổ quốc, nội dung câu ca dao trên càng có ý nghĩa sâu sắc. Sống trên đất nước người, họ có thể có cuộc sống vật chất khá hơn trên quê hương mình. Nhưng nước người vẫn là “ao” của người khác. Làm sao họ có thể thích ứng hoàn toàn với phong tục tập quán, với cách sống, cách sinh hoạt của miền đất lạ. Làm sao họ có thể tìm được hồn quê hương dù là trong khoảnh khắc ở những con người xa lạ. “Ta về ta tắm ao ta”, nhiều Việt kiều xa quê hương nhưng tâm hồn luôn hướng về tổ quốc, nhiều người đã trở về sống với mảnh đất thương yêu để tìm nguồn an ủi, sự cảm thông và sự gắn bó máu thịt nơi chôn nhau cắt rốn. Rõ ràng câu ca dao đã là lời khuyên chân thành, lời chỉ bảo đúng đắn cho mỗi người Việt chúng ta.

Tuy nhiên nội dung câu ca dao cũng còn có mặt hạn chế. Như hẳn trên đã bàn, câu ca dao khuyên ta phải tắm ao ta, phải sử dụng những cái của ta và lời khuyên đó là đúng là hợp đạo lí. Nhưng câu ca dao lại nêu: “Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn” thì thật là chưa thỏa đáng. Nếu “ao nhà” ta đục, xã hội ta trì trệ, lạc hậu thì làm sao có thể “vẫn hơn” được. Chẳng nhẽ ta cứ an phận tắm nước ao đục, cứ an phận sống trong xã hội nghèo nàn, lạc hậu mãi hay sao? Ta không nên bảo thủ, không nên bằng lòng với cuộc sống nghèo nàn lạc hậu, càng không nên có tâm lí tự cao tự đại cho rằng cái gì của mình cũng nhất, cái gì của ta thì hơn tất cả mọi người. Hiện nay trong xã hội không ít người còn quan niệm lạc hậu như vậy. Thậm chí có người còn cho rằng ta phải sống trong xã hội với tất cả các hiện trạng “trong”, “đục” vốn có của nó, vì sống như thế mới không lai căng, sống như thế mới thể hiện tinh thần dân tộc. Không phải phân tích nhiều ta cũng thấy quan niệm đó là bảo thủ, vô trách nhiệm đối với xã hội, đối với chính mình. Quan niệm đó sẽ làm xã hội trì trệ, cuộc sống nghèo nàn. Trở lại với cuộc vận động dùng hàng nội hiện nay. Nếu ta lại vận động nhân dân dùng hàng nội với khẩu hiệu: “Dù tốt dù xấu cũng là hàng của ta”, vẫn hơn hàng ngoại thì cuộc vận động sẽ hoàn toàn thất bại, sẽ không lôi kéo được đông đảo quần chúng. Vì trong thời buổi hàng hóa tràn ngập thị trường, không ai lại dùng hàng xấu, hàng đắt dù những thứ ấy là của ta đi chăng nữa. Rõ ràng quan niệm “Dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn” không còn phù hợp với thực tiễn với xã hội ngày nay, càng không phù hợp với đường lối mở cửa, đổi mới để phát triển không ngừng của chúng ta nữa.

Vậy chúng ta phải nhận thức vấn đề này như thế nào cho đúng, cho phù hợp? Chúng ta không chấp nhận quan niệm an phận “dù trong dù đục” vẫn cứ tắm ao nhà, không có nghĩa là ta đồng tình với thái độ lẩn tránh, bỏ đi sống ở nơi khác khi quê nhà còn nghèo nàn lạc hậu. Nhận thức đúng đắn nhất hiện nay là phải tôn trọng, sử dụng cái của ta với thái độ “Khơi trong gạn đục” như một đồng chí lãnh đạo Đảng ta trước đây đã nói:

“Ta về ta tắm ao ta

Khơi trong gạn đục ao nhà vẫn hơn”

(Nguyễn Văn Linh)

“Khơi trong gạn đục” tức là phải phát huy cái tốt, cái đẹp, tức là làm cho cái tốt, cái đẹp càng ngày càng phát triển; đồng thời loại trừ cái xấu, cái bẩn ra khỏi xã hội của chúng ta. Ta nên sử dụng những cái vốn có của ta, không nên dùng của người khác, đồng thời ta cũng phải học tập người, nâng cao chất lượng những cái vốn có của mình. Ta phải tắm ở ao nhà, ta phải

sống ở đất nước của mình, đồng thời phải mở cửa học tập người để cải tạo “ao nhà”, cải tạo đất nước, để “ao nhà” trong mát hơn, đất nước giàu mạnh hơn. Mặt khác, tôn trọng mình, sử dụng những thứ của mình, không có nghĩa là bài ngoại, không được dùng những thứ do người khác sản xuất. Đất nước ta đang ở giai đoạn đầu của sự nghiệp xây dựng, chúng ta chưa làm được nhiều thứ. Nếu ta chỉ dùng những thứ do ta sản xuất chẳng khác nào ta tự bó tay ta. Chỉ có điều ta nên sử dụng những thứ của người khi ta chưa có. Ta không nên sùng ngoại dẫn đến chỗ lệ thuộc vào người khác, làm mất quyền tự chủ của mình.

Tóm lại câu ca dao đã cho ta một bài học sâu sắc về sự gắn bó giữa chúng ta với những gì là của mình, của quê hương mình. Cả mặt đúng và mặt hạn chế của câu ca dao đều là những lời khuyên, những gợi ý quý giá đối với từng người và đối với cả dân tộc ta trong quá trình xây dựng cuộc sống độc lập tự chủ. Ngày nay, dưới sự lãnh đạo của Đảng, chúng ta kế thừa và phát triển những kinh nghiệm quý của người xưa, vận dụng sáng tạo vào tình hình mới, chắc chắn rằng nội dung câu ca dao vẫn còn có tác dụng tích cực trong sự nghiệp xây dựng tổ quốc xã hội chủ nghĩa đậm đà bản sắc dân tộc của chúng ta.

Nguồn: Vietvanhocktro.com